

ΑΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διάλεξη #09:

Πόλεις και οικονομική ολοκλήρωση

Διδακτική Ομάδα

Δημήτρης Καλλιώρας, Καθηγητής ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (dkallior@uth.gr)

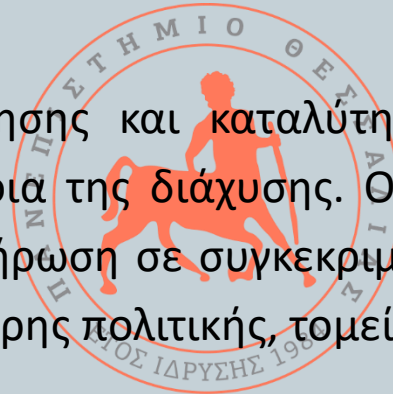
Σπύρος Νιαβής, Επ. Καθηγητής ΤΜΧΠΠΑ ΠΘ (spniavis@uth.gr)

Εννοιολογική αποσαφήνιση της ολοκλήρωσης (I)

-3-

- Δραστηριοποιούμενα σε ολόένα ευρύτερες, γεωγραφικά και λειτουργικά, συστημικές δομές οι οποίες επικαλύπτουν, χωρίς απαραίτητα να αντικαθιστούν, τις παλαιότερες, τα κράτη προοδευτικά παραιτούνται από την επιθυμία και το δικαίωμα άσκησης εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής σε σημαντικής σημασίας ζητήματα αναζητώντας την κοινή (διακυβερνητική) λήψη αποφάσεων ή ακόμα και τη λήψη αποφάσεων από υπερεθνικά όργανα.
- Κυρίαρχο μηχανισμό προώθησης και καταλύτη ενδυνάμωσης της διαδικασίας της ολοκλήρωσης συνιστά η έννοια της διάχυσης. Οι φορείς οι οποίοι θεωρούν εαυτούς ωφελημένους από την ολοκλήρωση σε συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, προωθούν τη διαδικασία σε νέους, υψηλότερης πολιτικής, τομείς.

Εννοιολογική αποσαφήνιση της ολοκλήρωσης (II)

-4-

- Η διάχυση της ολοκλήρωσης σε υψηλότερης σπουδαιότητας ζητήματα δημιουργεί μεγαλύτερη αλληλεξάρτηση μεταξύ των μελών ενός διεθνούς οργανισμού καθώς μεγαλύτερο είναι και το κόστος αθέτησης των από μέρους τους δεσμεύσεων.
- Ευρισκόμενη ανάμεσα στις καταστάσεις της μηδενικής και της πλήρους εξάρτησης, η ολοκλήρωση είναι στην ουσία της μια ανταγωνιστική σχέση αλληλεξάρτησης υπό τη σκέπη της διεθνούς συνεργασίας.

Στάδια οικονομικής ολοκλήρωσης

-5-

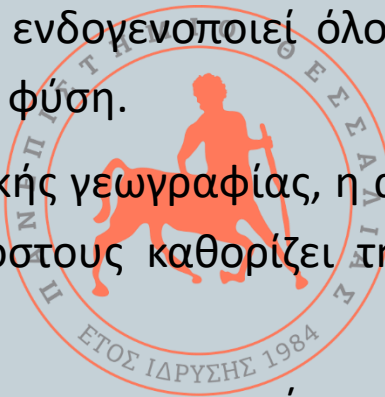
	Ελεύθερες Συναλλαγές	Κοινό Εξωτερικό Δασμολόγιο	Ελεύθερη Μετακίνηση Παραγωγικών Συντελεστών	Εναρμόνιση Οικονομικής Πολιτικής	Ενοποίηση Νομισματικής Πολιτικής
Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών	*				
Τελωνειακή Ένωση	*	*			
Κοινή Αγορά	*	*	*		
Ενιαία Αγορά	*	*	*	*	
Οικονομική και Νομισματική Ένωση	*	*	*	*	*

Η θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας (I)

-6-

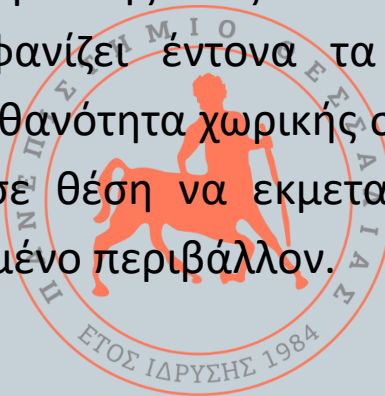
- Η θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας, βασιζόμενη στα υποδείγματα των Krugman (1991, 1993), Fujita (1993, 1995) και Venables (1996), υποστηρίζει οι αγορές λειτουργούν σε καθεστώς μονοπωλιακού ανταγωνισμού, οι επιχειρήσεις επιτυγχάνουν αύξουσες αποδόσεις κλίμακας, υπάρχει κινητικότητα κεφαλαίου και εργασίας, και το κόστος μεταφοράς δεν είναι μηδενικό.
- Η νέα οικονομική γεωγραφία ενδογεντοποιεί όλους τους παράγοντες της νεοκλασικής θεωρίας – πρώτη (και δεύτερη φύση).
- Στο πλαίσιο της νέας οικονομικής γεωγραφίας, η αλληλεπίδραση αυξουσών αποδόσεων κλίμακας και μεταφορικού κόστους καθορίζει τη χωρική κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Καθώς διαχρονικά οι αποστάσεις και το κόστος μεταφοράς μειώνονται (λόγω νέων υποδομών και τεχνολογικής προόδου), οι φυγόκεντρες δυνάμεις οι οποίες αναπτύσσονται στην παραγωγή διαφοροποιημένων προϊόντων – και οι οποίες αντισταθμίζουν τη συσσωρευτική διαδικασία των επιχειρήσεων – εξασθενούν.

Η θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας (II)

-7-

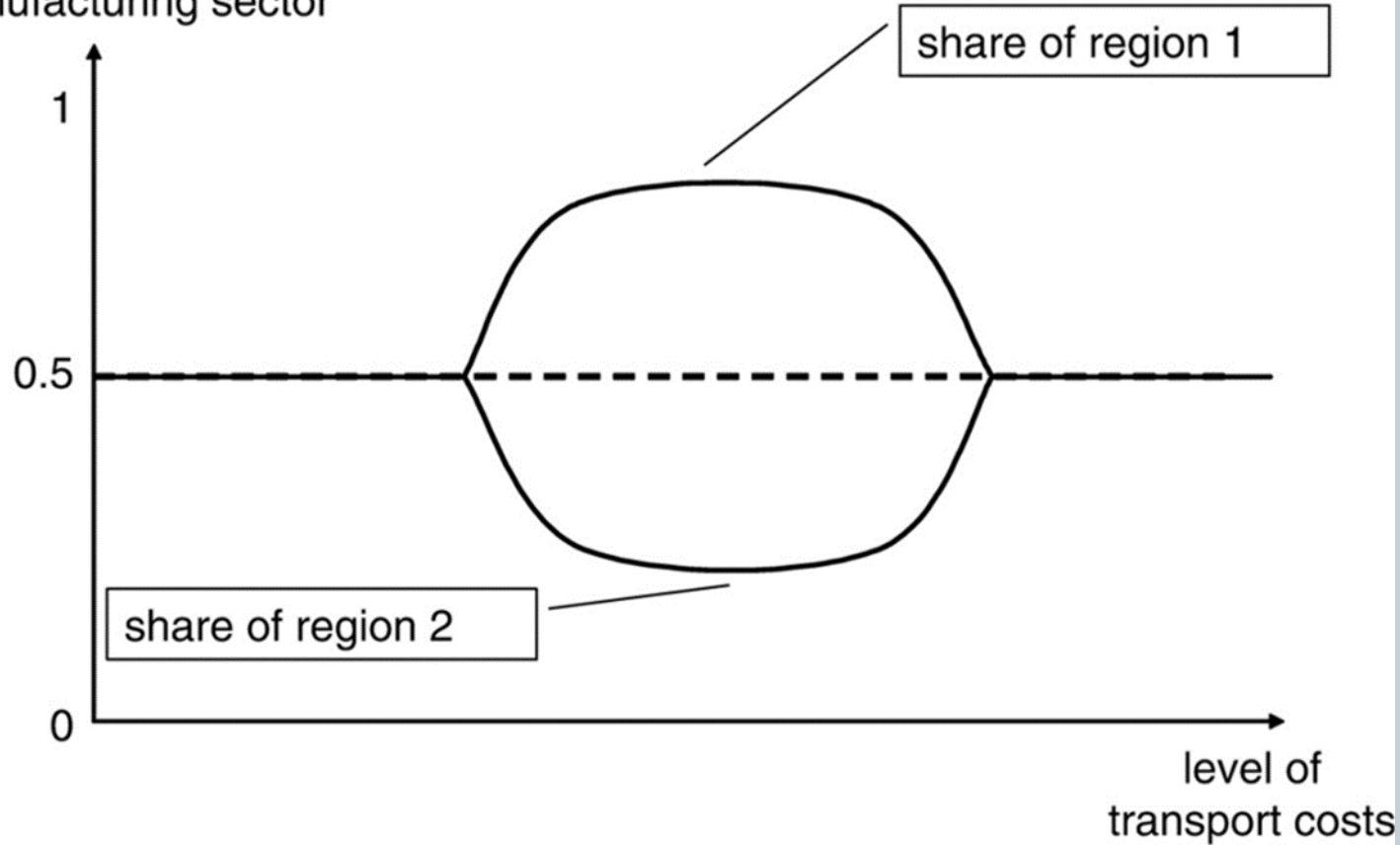
- Τουναντίον, επικρατούν οι κεντρομόλες δυνάμεις, καθώς οι επιχειρήσεις έχουν την τάση να συγκεντρώνονται σε μεγαλύτερες αγορές (μέχρι την εμφάνιση αντιοικονομιών κλίμακας), στις οποίες απολαμβάνουν οικονομίες τοπικής συγκέντρωσης, χωρίς τον κίνδυνο της απώλειας των απομακρυσμένων αγορών.
- Σημαντική παράμετρο στη θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας αποτελεί η μορφή αγοράς. Όταν η αγορά εμφανίζει έντονα τα χαρακτηριστικά του μονοπωλιακού ανταγωνισμού, αυξάνεται η πιθανότητα χωρικής συγκέντρωσης των επιχειρήσεων. Αυτό διότι, οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν τα οφέλη των οικονομιών κλίμακας σε ένα διαφοροποιημένο περιβάλλον.

Η θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας (III)

-8-

share of region 1 resp. 2
of manufacturing sector

Η θεωρία της νέας οικονομικής γεωγραφίας (IV)

-9-

- Προκειμένου να ευνοηθεί μια περιοχή από την συσσωρευτική λειτουργία των μηχανισμών της ανάπτυξης (που ενεργοποιούνται όταν το κόστος μεταφοράς είναι αρκετά χαμηλό), απαιτείται να διαθέτει:
 - ένα ιστορικά διαμορφωμένο «κρίσιμο μέγεθος» οικονομικής δραστηριότητας.
 - μια «κρίσιμη απόσταση» από τις περιοχές που θα ωφεληθούν από τη συσσωρευτική διαδικασία προκειμένου να βρεθεί έξω από την ακτίνα δράσης των εξαγωγικών της κλάδων.

